

Escape Room KLIMA: Ενέργεια, Ευαισθητοποίηση και Κοινότητα

Πεδίο ορισμού:
Δράση για το Κλίμα
και Περιβάλλον

Τοποθεσία:
Σαν Φιντέλ, Ισπανία

Διάρκεια:
Τρεις συνεδρίες των 2
ωρών η καθεμία

Στοχευμένο κοινό:
Πολίτες, ευρύτερο κοινό

Αποστολή

Στο πλαίσιο του χρηματοδοτούμενου από την ΕΕ έργου Prolight και της στρατηγικής του Basque Living Lab για κοινωνική καινοτομία στη βιωσιμότητα, η περιοχή των Βάσκων αναπτύσσει νέους τρόπους εμπλοκής των πολιτών στην ενεργειακή μετάβαση. Στόχος είναι η ευαισθητοποίηση γύρω από τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, τη συλλογική διαχείριση της ενέργειας και τους βιώσιμους τρόπους ζωής, προωθώντας τη συμμετοχή, τη δημιουργικότητα και τη συνεργασία μέσα στις τοπικές κοινότητες. Στο Σαν Φιντέλ, μια πρωτοποριακή τοπική ενεργειακή κοινότητα, οι προσπάθειες αυτές επικεντρώνονται ιδιαίτερα στους νέους πολίτες και τις οικογένειες, δίνοντάς τους τη δυνατότητα να κατανοήσουν πώς οι καθημερινές τους επιλογές επηρεάζουν το περιβάλλον. Μέσω εκπαίδευσης, πειραματισμού και παιχνιδιού, η πρωτοβουλία επιδιώκει να κάνει τις αρχές της βιωσιμότητας προσβάσιμες και συναισθηματικά ουσιαστικές σε όλες τις γενιές.

Δραστηριότητες εμπλοκής

Το KLIMA Escape Room σχεδιάστηκε ως μια διαδραστική μαθησιακή εμπειρία που συνδυάζει ομαδική εργασία, επίλυση προβλημάτων και περιβαλλοντική εκπαίδευση. Οι παίκτες συμμετείχαν σε μικρές ομάδες, προσπαθώντας να λύσουν μια σειρά από επτά προκλήσεις με θέμα τη βιωσιμότητα. Υπό την καθοδήγηση των Game Masters του Euskape, με την υποστήριξη του GAIA και τοπικών εκπαιδευτικών, οι συνεδρίες πρόσφεραν έναν συμμετοχικό τρόπο εξερεύνησης βασικών αρχών βιωσιμότητας μέσω του παιχνιδιού, ενισχύοντας παράλληλα τους δεσμούς μέσα στην κοινότητα.

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες

Το Escape Room συνδύαζε την αφήγηση ιστοριών και την ανάπτυξη ειδικών αντικειμένων με ένα ειδικό soundtrack.

ΒΑΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Καθοδήγηση στους πολίτες ώστε να
επιλύουν προβλήματα με ενεργό τρόπο

Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη συλλογική
ευθύνη της ενεργειακής μετάβασης

Ενθάρρυνση της διαγενεακής μάθησης

ΤΙ ΣΥΝΕΒΗ;

Το KLIMA Escape Room δημιουργήθηκε μέσα από μια διαδικασία συν-σχεδιασμού που ένωσε την GAIA, την Ενεργειακή Κοινότητα San Fidel, τη San Fidel Ikastola (εκπαιδευτικούς και οικογένειες), την Euskape, τον καλλιτεχνικό και σχεδιαστικό συνεργάτη του έργου, καθώς και το Mondragon Unibertsitatea.

Η ανάπτυξη του παιχνιδιού υλοποιήθηκε από την Euskape και τη GAIA, ενώ μια πρώτη συνεδρία επικύρωσης με 12 φοιτητές του Πανεπιστημίου Mondragon επέτρεψε τη βελτίωση της αφηγηματικής ροής, των μηχανισμών παιχνιδιού και της τεχνικής δομής. Έπειτα από το πιλοτικό αυτό στάδιο, η πρώτη δημόσια συνεδρία προσέλκυσε 30 μαθητές, ενώ η δεύτερη συγκέντρωσε 60 συμμετέχοντες, ανάμεσά τους οικογένειες και εκπαιδευτικούς.

Ενθαρρυσμένη από αυτήν την αυξανόμενη συμμετοχή, η ομάδα σχεδίασε μια μεγαλύτερη οικογενειακή εκδήλωση για τον Νοέμβριο, με στόχο να ενισχύσει περαιτέρω τη διαγενεακή μάθηση και την εμπλοκή της κοινότητας. Η επαναληπτική διαδικασία δοκιμών διασφάλισε ότι η εμπειρία δεν ήταν μόνο εκπαιδευτικά αποτελεσματική, αλλά και συναισθηματικά συνεκτική και τεχνικά άρτια.

ΔΡΑΣΗ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Το KLIMA Escape Room δομήθηκε ως μια αλληλουχία επτά αλληλένδετων προκλήσεων, καθεμία σχεδιασμένη ώστε να βοηθά τους συμμετέχοντες να ανακαλύπτουν μια βασική πτυχή της ενεργειακής μετάβασης μέσα από τη λογική, τη συνεργασία και το παιχνίδι. Το περιεχόμενο αντλούσε έμπνευση από τις δραστηριότητες του ενεργειακού συνεταιρισμού TEK San Fidel και τους ευρύτερους στόχους της Ατζέντας 2030, με επίκεντρο την παραγωγή ανανεώσιμης ενέργειας, τη μείωση του αποτυπώματος διοξειδίου του άνθρακα και την υπεύθυνη κατανάλωση.

Κάθε πρόκληση στηριζόταν σε μια πρακτική δραστηριότητα, που απαιτούσε από τους συμμετέχοντες να χειριστούν φυσικά αντικείμενα (όπως κλειδαριές, ξύλινα κουτιά, κρυπτογραφημένα μηνύματα και χρωματικά φίλτρα) ώστε να αποκαλύψουν στοιχεία και να προχωρήσουν στην επόμενη φάση.

Ολόκληρη η εμπειρία καθοδηγήθηκε από τους Game Masters του Euskape, οι οποίοι υποστήριζαν τις αλληλεπιδράσεις και διασφάλιζαν ότι τα εκπαιδευτικά μηνύματα παρέμεναν σαφή, προσβάσιμα και ενδιαφέροντα. Συνοδευτικά, ένα soundtrack δημιουργημένο με τεχνητή νοημοσύνη είχε σχεδιαστεί ώστε να εμψυχώνει τους συμμετέχοντες σε όλη τη διάρκεια, σηματοδοτώντας την πρόοδο και ενισχύοντας τη συναισθηματική ένταση καθώς προχωρούσαν από στάδιο σε στάδιο.

Μετά την πρώτη πιλοτική εφαρμογή με μαθητές, ακολούθησαν δύο δημόσιες συνεδρίες στο σχολείο San Fidel. Οι συνεδρίες αυτές επιβεβαίωσαν την εκπαιδευτική και κοινωνική αξία της δραστηριότητας, ενώ παρείχαν ουσιαστική ανατροφοδότηση για περαιτέρω βελτιώσεις ενόψει μιας μεγαλύτερης οικογενειακής εκδήλωσης το Σαββατοκύριακο, που έχει προγραμματιστεί για τον Νοέμβριο.

Καλλιτεχνικές δραστηριότητες

Η καλλιτεχνική διάσταση αποτέλεσε θεμέλιο στοιχείο για την καθηλωτική ποιότητα του KLIMA Escape Room. Η δημιουργική διαδικασία συνδύαζε την αφήγηση ιστοριών, απτά χειροποίητα αντικείμενα και έναν επιμελημένο σχεδιασμό ήχου, ενσωματώνοντας την καλλιτεχνική έκφραση μέσα στον εκπαιδευτικό σκοπό της δραστηριότητας.

Η αφήγηση διαμορφώθηκε σε στενή συνεργασία με την τοπική ενεργειακή κοινότητα, εξασφαλίζοντας αυθεντικότητα και άμεση σύνδεση με το πλαίσιο του San Fidel. Οι παίκτες περιηγήθηκαν σε μια ιστορία οικολογικής αποκατάστασης και ενεργειακής μετάβασης, που οδήγησε σε μια συλλογική στιγμή αναστοχασμού, συμβολισμένη από το τελικό μήνυμα: «Ο πλανήτης σας χρειαζόταν και εσείς ανταποκριθήκατε».

Η εμπειρία ενισχύθηκε από χειροποίητα αντικείμενα (κλειδαριές, ξύλινα κουτιά, χρωματιστά φίλτρα και κρυμμένα μηνύματα) τα οποία ενθάρρυναν την απτική αλληλεπίδραση και πρόσθεσαν βάθος στην αφήγηση. Η αισθητική συνοχή του δωματίου αντικατόπτριζε τις αρχές της βιωσιμότητας, με τη χρήση ανακυκλωμένων υλικών, φυσικών χρωματικών τόνων και φιλικών προς το περιβάλλον υφών.

Ένα ambient soundtrack, δημιουργημένο με τεχνητή νοημοσύνη αποκλειστικά για το Escape Room, αποτέλεσε βασικό στοιχείο της πολυαισθητηριακής εμπειρίας. Η μουσική εξελισσόταν δυναμικά καθώς το παιχνίδι προχωρούσε, συνδυάζοντας φυσικούς ήχους, ηχητικά μοτίβα εμπνευσμένα από την ηλιακή ενέργεια και ψηφιακούς ρυθμούς, ενισχύοντας την αίσθηση μιας «κλιματικής αποστολής». Η καινοτόμος αυτή χρήση γενετικής τεχνητής νοημοσύνης ενδυνάμωσε τη συναισθηματική εμπλοκή και εμβάθυνε την αίσθηση εμβύθισης.

Με την ενσωμάτωση αφήγησης, ήχων και χειροποίητων αντικειμένων, το KLIMA Escape Room μετέτρεψε την περιβαλλοντική εκπαίδευση σε μια ουσιαστική συλλογική εμπειρία, καλώντας τους συμμετέχοντες όχι μόνο να μάθουν, αλλά και να νιώσουν ότι αποτελούν μέρος μιας ευρύτερης οικολογικής ιστορίας.

Επίδραση της αλληλεπίδρασης

Το KLIMA Escape Room δημιούργησε μια ισχυρή και συμπεριληπτική μαθησιακή εμπειρία που μετέτρεψε τη βιωσιμότητα από μια αφηρημένη έννοια σε ένα κοινό, συναισθηματικό και συμμετοχικό ταξίδι. Συνδυάζοντας το παιχνίδι, την τέχνη και την επιστήμη, η δραστηριότητα ενθάρρυνε ουσιαστική εμπλοκή μεταξύ μαθητών, εκπαιδευτικών και οικογενειών, επιτρέποντάς τους να κατανοήσουν στην πράξη τη συλλογική φύση της ενεργειακής μετάβασης.

Οι συμμετέχοντες δεν υπήρξαν παθητικοί δέκτες πληροφοριών· αντιθέτως, συμμετείχαν ενεργά στην επίλυση προβλημάτων, συνεργαζόμενοι για να αποκωδικοποιήσουν μηνύματα, να ξεκλειδώσουν προκλήσεις και να αναστοχαστούν τις δικές τους πράξεις και τις συνέπειές τους για τον πλανήτη. Η δράση ενθάρρυνε τη διαγενεακή μάθηση: οι νεότεροι έφεραν ενέργεια, δημιουργικότητα και περιέργεια, ενώ οι γονείς και οι εκπαιδευτικοί συνέβαλαν με εμπειρία, καθοδήγηση και γνώση. Η δυναμική αυτή ενίσχυσε την ιδέα ότι η βιωσιμότητα αποτελεί κοινή ευθύνη, όχι μόνο ατομική υποχρέωση.

Το τελικό μήνυμα («Ο πλανήτης σας χρειαζόταν και εσείς ανταποκριθήκατε») λειτουργεί ως πρόσκληση προς όλους τους συμμετέχοντες να συνεχίσουν να αναλογίζονται τον ρόλο τους στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διαμόρφωση ενός πιο βιώσιμου μέλλοντος.

Τα σχόλια από το πιλοτικό πρόγραμμα και τις πρώτες συνεδρίες επιβεβαίωσαν τον ισχυρό αντίκτυπο της δραστηριότητας:

Οι μαθητές ανέφεραν αυξημένη περιέργεια και μεγαλύτερο κίνητρο να μάθουν για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.

Οι εκπαιδευτικοί αναγνώρισαν το Escape Room ως μια καινοτόμο εκπαιδευτική μορφή, που συμπληρώνει τα παραδοσιακά μαθήματα με βιωματική και συνεργατική μάθηση.

Οι οικογένειες εκτίμησαν την ευκαιρία να μάθουν μαζί, σε ένα χαλαρό και δημιουργικό περιβάλλον, μέσω του παιχνιδιού.

Σε ευρύτερο επίπεδο, το KLIMA Escape Room έχει ήδη πυροδοτήσει διάλογο με τοπικούς φορείς (όπως η Diputació de Girona) για την αναπαραγωγή του μοντέλου σε άλλες κοινότητες, προσαρμόζοντάς το σε διαφορετικά κοινωνικά και τοπικά πλαίσια και διευρύνοντας τον εκπαιδευτικό του αντίκτυπο.

Τελικά, η εμπειρία του KLIMA αποδεικνύει πώς η δημιουργική, καλλιτεχνικά εμπνευσμένη εκπαίδευση μπορεί να οικοδομήσει συναισθηματική σύνδεση, συλλογική επίγνωση και κοινωνική συνοχή—στοιχεία κρίσιμα για μια επιτυχημένη και διαρκή ενεργειακή μετάβαση.

Για να διασφαλίσει την επιτυχή αναπαραγωγή της καινοτόμου προσέγγισής της, η GAIA επισημαίνει έξι βασικές στρατηγικές:

Συνδυάστε εκπαιδευτικές, καλλιτεχνικές και τεχνολογικές προσεγγίσεις ώστε η βιωσιμότητα να γίνεται απτή και κατανοητή μέσα από διαφορετικές μορφές μάθησης.

Εμπλέξτε τα τοπικά σχολεία και τους συνεταιρισμούς από νωρίς στη διαδικασία συνδημιουργίας, ώστε οι δράσεις να ανταποκρίνονται πραγματικά στις ανάγκες της κοινότητας.

Χρησιμοποιήστε φορητά και επαναχρησιμοποιήσιμα υλικά, διευκολύνοντας την αναπαραγωγή της εμπειρίας σε διαφορετικά περιβάλλοντα και περιοχές.

Ενσωματώστε ψηφιακές και τεχνητά παραγόμενες μορφές τέχνης (όπως soundtrack ή οπτικό υλικό με χρήση TN) για να ενισχύσετε τη συνολική εμπειρία και να εμπλέξετε το κοινό πολυαισθητηριακά.

Επικυρώστε τη μεθοδολογία με φοιτητές πανεπιστημίου πριν από την εφαρμογή σε μεγαλύτερη κλίμακα, ώστε να τεσταριστεί η αποτελεσματικότητα και η παιδαγωγική της αξία.

Διατηρήστε ισχυρούς δεσμούς με τις τοπικές διοικήσεις, διασφαλίζοντας συνέχεια, υποστήριξη και βιωσιμότητα των δράσεων και μετά το πέρας του έργου.

Πόροι

Η αλληλεπίδραση διευκολύνθηκε χάρη στην τεράστια συμμετοχή της GAIA και του TEK San Fidel (περίπου 200 ώρες). Η Euskare έλαβε 8.000€ για την ανάπτυξη του Escape Room, ενώ η σχολή San Fidel παρείχε δωρεάν εγκαταστάσεις και υλικοτεχνική βοήθεια από το διδακτικό προσωπικό.

Επικοινωνήστε για
περισσότερες πληροφορίες:
vidorreta@gaia.es

Funded by
the European Union

Χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Οι απόψεις και οι γνώμες που εκφράζονται είναι, ωστόσο, μόνο του/των συγγραφέα/ων και δεν αντικατοπτρίζουν απαραίτητα εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του HADEA. Ούτε η Ευρωπαϊκή Ένωση ούτε το HADEA φέρουν ευθύνη γι' αυτές.